

ผลการดำเนินกิจกรรมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน สังกัดเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

Results of Activity Practice Based on the Sufficiency Economy Philosophy of Schools under the Mueang District Municipality, Nakhon Phanom Province

กาญจนา คำสุภา¹ และ รชฏ สุวรรณภูมิ²

Kanchana Khomsupa¹ and Rachata Suvannagoot²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลการดำเนินกิจกรรมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม และ 2) เปรียบเทียบผลการดำเนินกิจกรรมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามสถานภาพ และประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ผู้สอนในโรงเรียนสังกัดเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำนวน 107 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 85 ของประชากร ได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.34-0.93 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.92 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการดำเนินกิจกรรมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และ 2) ผลการดำเนินกิจกรรมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามสถานภาพ และประสบการณ์การทำงานโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

คำสำคัญ : ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ; ผลการดำเนินกิจกรรม ; โรงเรียนสังกัดเทศบาล

ABSTRACT

The purposes of this study were: 1) to investigate the results of activity practice based on the sufficiency economy philosophy of schools under the Mueang District Municipality, Nakhon Phanom province, and 2) to compare the results of activity practice based on the sufficiency economy philosophy of schools under the Mueang District Municipality, Nakhon Phanom province as classified by status and work experience. A sample selected by stratified random sampling was school administrators and teachers in schools under the Mueang District Municipality, Nakhon Phanom province totaling 107 people. This sample size was determined using the criterion of 85 percent of the population. The instrument used was a 5-rating scale questionnaire which had discrimination power values ranging between 0.34 and 0.93 and an entire reliability coefficient of 0.92. Statistics employed were percentage, mean, standard deviation, t-test, and one-way ANOVA.

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม, Graduate Student in Education Administration, Faculty of Education, Nakhon Phanom University

² อาจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม, Lecturer, Faculty of Education, Nakhon Phanom University

Results of the study revealed the following: 1) The result of activity practice based on the Sufficiency Economy Philosophy of schools under the Mueang District Municipality, Nakhon Phanom province as a whole and each aspect was at high level; and 2) the results of activity practice based on the Sufficiency Economy Philosophy of schools under the Mueang District Municipality, Nakhon Phanom province as classified by status/work experience as a whole and each aspect showed no significant difference.

Keywords : Sufficiency Economy Philosophy ; Results of Activity Practice ; Schools under the Supervision of the Municipality

บทนำ

ปัจจุบันได้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและโลก ทำให้เกิดการแข่งขันและพัฒนาไปพร้อมๆ กัน ทุกคนจะต้องปรับตัวให้ทันต่อเหตุการณ์และใช้ทรัพยากรและงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดให้คุ้มค่าพอเพียงกับความต้องการ และให้ได้คุณภาพ มีประโยชน์สูงสุดจึงต้องรู้หลักการบริหารและการจัดการที่ดีเพื่อการดำเนินชีวิต การทำงานให้เจริญก้าวหน้า มีความสุข เป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของชาติ และเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรง มีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 25 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจและเมื่อภายหลังได้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาชี้แนะแนวทางการดำรงชีวิตและปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลางมีความพอดีพอเหมาะ โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลก ยุคโลกาภิวัตน์ (สุนัย เศรษฐบุญสร้าง, 2557)

เศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกด้าน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเข้าใจถึงสภาพสังคมไทย ดังนั้นเมื่อได้พระราชทานแนวพระราชดำริ หรือพระบรมราโชวาทในด้านต่างๆ พระองค์ทรงคำนึงถึงวิถีชีวิต สภาพสังคมของประชาชน เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งทางความคิดที่อาจนำไปสู่ความขัดแย้งในทางปฏิบัติได้ ชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทยคุณลักษณะเศรษฐกิจพอเพียงสามารถประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ทุกระดับ องค์ประกอบของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย หลักการเงื่อนไขดังนี้ (กิตติมา บริติติติก, 2556)

1. หลักความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิต และการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

2. หลักความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

3. หลักภูมิคุ้มกัน หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตที่ผ่านมา การค้นหาหลักเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน ทำให้คิดว่าเงื่อนไขในการตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมต่างๆ ต้องอยู่ในระดับพอเพียง 2 ประการ คือ

3.1 เงื่อนไขความรู้ คือ มีความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นตอนปฏิบัติ คุณธรรมประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียรใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

3.2 เงื่อนไขคุณธรรม คือ มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทน และมีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิตการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นพันธมิตรตามธรรมชาติกับการพัฒนาคน เพราะเศรษฐกิจพอเพียงกำหนดให้คนเป็นศูนย์กลาง โดยมีจุดเน้นอยู่ที่การมีชีวิตที่ดีมีใช้ความมั่งคั่ง มีเรื่องของความยั่งยืนเป็นความคิดแกนกลาง เข้าใจถึงความจำเป็นในความมั่นคงของคน และการเพิ่มขีดความสามารถให้คนสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างไรก็ตามเศรษฐกิจพอเพียงนั้นไม่ใช่แค่พัฒนาคนเท่านั้น ทั้งนี้เพราะเศรษฐกิจพอเพียงยังมีประเด็นเพิ่มเติมอีกสองเรื่อง ประการแรกเศรษฐกิจพอเพียงให้ความสำคัญต่อการพัฒนาพื้นฐานและจิตวิญญาณมากกว่าโดยไม่อาจแยกออกจากกันได้ ประการที่สองเศรษฐกิจพอเพียงได้เสนอแนวทางในการตัดสินใจ เกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรเพื่อการพัฒนาที่สามารถนำมาใช้ได้ทั้งในระดับองค์กรหน่วยงานหรือรัฐบาลตลอดจนถึงปัจจุบัน

บุคคล (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2557)

จากทิศทางการพัฒนาประเทศที่เน้นคนเป็นศูนย์กลาง การพัฒนาดังที่กล่าวกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะกระทรวงหลัก ด้านการพัฒนาคนจึงได้ประกาศนโยบายเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2 พ.ศ.2545) เพื่อให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรม โดยนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นหลักนำไปสู่ การแก้ปัญหาทั้งมวลไม่ว่าจะเป็นปัญหาสังคมเศรษฐกิจหรือ การเมือง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557) พร้อมทั้งกำหนดยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษาใน 2 ส่วน คือการบริหารสถานศึกษาโดยนำปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการกำหนดนโยบาย และแนวทาง ในการจัดการสถานศึกษาเป็นหลักการบริหารจัดการและประสพ กับทุกภาคส่วนในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน ในส่วนที่สองคือ การจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยทำหลักสูตรและการเรียนรู้ ในห้องเรียนบูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน ในทุกระดับ จัดวิธีการของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ช่วงชั้นปีและ ทุกระดับการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2557) ดังที่จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา, 2557) กล่าวว่าการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถาบัน การศึกษาและเยาวชน โดยสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเหมาะสม กับบทบาทภารกิจของแต่ละบุคคล และปลูกฝังปรับเปลี่ยน กระบวนทัศน์ในการดำรงชีวิตให้อยู่บนพื้นฐานของเศรษฐกิจ พอเพียง ตลอดจนนำไปสู่การปรับแนวทางการพัฒนาด้วยการ กำหนดนโยบายด้านการศึกษา โดยนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ทุกระดับ ใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยง ความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันทางศาสนา และองค์กรภาคส่วนต่างๆ ให้มีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการศึกษาจะเห็นได้ว่า ปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงมีหลักการสำคัญ คือ การพัฒนาที่ตั้งอยู่ บนพื้นฐานของทางสายกลางและ ความไม่ประมาท คำนึงถึงความ พอประมาณ ความมีเหตุผลและการสร้างภูมิคุ้มกัน โดยการใช้ ความรู้คู่คุณธรรมเป็นเงื่อนไขสำคัญรองรับ

ดังนั้น การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการ บริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษา ควรมุ่งเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ปลูกฝังและเสริมสร้างนิสัยให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักการของปรัชญา ตระหนักในความสำคัญ

และทักษะพื้นฐานในการปฏิบัติตนและดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง ดังนั้นสถานศึกษาควรมีการจัดระบบการบริหาร จัดการภายในสถานศึกษา เพื่อขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สู่สถานศึกษาในด้านต่างๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล อย่างแท้จริง ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจ ที่จะศึกษาผลการดำเนินงานตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ โรงเรียนสังกัดเทศบาลอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม เพื่อให้ทราบ แนวทางการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาสังกัด เทศบาลอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม และเป็นสารสนเทศสำหรับ ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สู่สถานศึกษาสังกัดเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

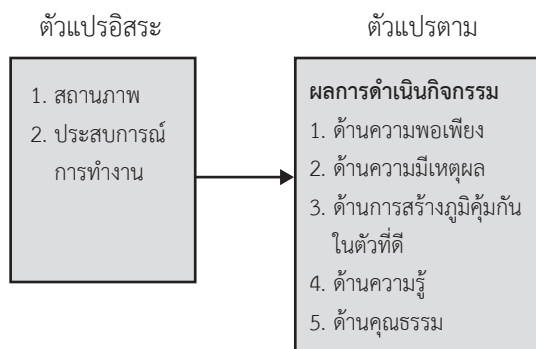
1. เพื่อศึกษาผลการดำเนินกิจกรรมตามแนวปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัด นครพนม
2. เพื่อเปรียบเทียบผลการดำเนินกิจกรรมตามแนว ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามสถานภาพและประสพการณ์การ ทำงาน

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัด เทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ที่มีสถานภาพแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินกิจกรรมตามแนวปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกัน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัด เทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ที่มีประสพการณ์การทำงาน แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินกิจกรรมตามแนว ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาผลการดำเนินกิจกรรมตามแนวปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัด นครพนม ผู้ศึกษาได้ประมวลและกลั่นกรองจาก พระราชดำรัส ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนา การเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2557) มาใช้เป็นกรอบแนวคิดสังเคราะห์ออกมาได้เป็น 5 องค์ประกอบ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำนวน 286 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 30 คน และครูผู้สอน จำนวน 256 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 85 ของประชากร สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 107 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) จำนวน 2 ข้อ ตอนที่ 2 ผลการดำเนินงานตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำนวน 53 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ถ้ามองเกี่ยวกับดำเนินการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ซึ่งแบบสอบถามได้ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 แล้วนำไปทดลองใช้ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.34-0.93 และมีความเชื่อมั่น 0.92 โดยวิธีสัมประสิทธิ์ (Alpha Coefficient) ของ Cronbach (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมกับหนังสือราชการขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากมหาวิทยาลัยนครพนมขออนุญาตผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วจึงประสานงานผ่านทางโทรศัพท์เพื่อเก็บรวบรวมแบบสอบถามแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 107 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ช่วงเดือนสิงหาคม - กันยายน 2558

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์การดำเนินงานกิจกรรมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยรวมรายด้านและรายข้อ ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. วิเคราะห์ผลการดำเนินงานกิจกรรมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามสถานภาพ ด้วยค่าที (t-test แบบ Dependent Samples) และประสบการณ์การทำงานโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (F-test แบบ One way ANOVA)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการดำเนินงานกิจกรรมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความพอเพียง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับผลการดำเนินงานกิจกรรมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยรวมและรายด้าน

ผลการดำเนินงานตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ระดับผลการดำเนินงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ด้านความพอเพียง	4.34	0.40	มาก
2. ด้านความมีเหตุผล	4.29	0.31	มาก
3. ด้านการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	4.27	0.29	มาก
4. ด้านความรู้	4.30	0.32	มาก
5. ด้านคุณธรรม	4.32	0.36	มาก
รวม	4.31	0.33	มาก

2. การเปรียบเทียบผลการดำเนินกิจกรรมตามแนว โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญดังตารางที่ 2
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดเทศบาล อำเภอเมือง และ ตารางที่ 3
จังหวัดนครพนม จำแนกตามสถานภาพและประสบการณ์การทำงาน

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการดำเนินกิจกรรมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน สังกัดเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามสถานภาพโดยรวมและรายด้าน

ด้านที่	การดำเนินกิจกรรม ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ผู้บริหาร สถานศึกษา (n = 30)		ครูผู้สอน (n = 77)		t	Sig
			S.D.		S.D.		
1	ด้านความพอเพียง	4.38	0.40	4.32	0.40	0.62	.54
2	ด้านความมีเหตุผล	4.31	0.27	4.29	0.34	0.29	.78
3	ด้านการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	4.29	0.26	4.26	0.31	0.41	.68
4	ด้านความรู้	4.31	0.27	4.29	0.35	0.27	.79
5	ด้านคุณธรรม	4.35	0.34	4.31	0.37	0.42	.68
รวม		4.33	0.29	4.30	0.35	0.44	.66

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการดำเนินกิจกรรมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามประสบการณ์การทำงานโดยรวมและรายด้าน

ผลการดำเนินกิจกรรม ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ด้านความพอเพียง	ระหว่างกลุ่ม	0.07	2	0.03	0.21	.81
	ภายในกลุ่ม	13.42	83	0.16		
	รวม	13.49	85			
ด้านความมีเหตุผล	ระหว่างกลุ่ม	0.05	2	0.02	0.24	.79
	ภายในกลุ่ม	8.36	83	0.10		
	รวม	8.41	85			
ด้านการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	ระหว่างกลุ่ม	0.03	2	0.02	0.18	.83
	ภายในกลุ่ม	7.09	83	0.09		
	รวม	7.12	85			
ด้านความรู้	ระหว่างกลุ่ม	0.05	2	0.02	0.22	.81
	ภายในกลุ่ม	8.80	83	0.11		
	รวม	8.85	85			
ด้านคุณธรรม	ระหว่างกลุ่ม	0.02	2	0.01	0.07	.93
	ภายในกลุ่ม	10.86	83	0.13		
	รวม	10.88	85			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	0.04	2	0.02	0.18	.83
	ภายในกลุ่ม	9.13	83	0.11		
	รวม	9.17	85			

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการดำเนินงานกิจกรรมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากสภาพปัจจุบันนั้นมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากทั้งด้านเศรษฐกิจสังคมและโลก ทำให้เกิดการแข่งขันกันสูงในทุกๆ ด้าน ดังนั้นโรงเรียนสังกัดเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จึงนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา เพื่อช่วยให้สถานศึกษาได้บริหารทรัพยากรทางการศึกษาได้อย่างเหมาะสมเพียงพอต่อความจำเป็นของสถานศึกษา โดยการนำเอาหลักความพอดีในการจัดทำแผนการใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสม ส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษานำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน พัฒนาหลักสูตรให้มีสาระปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น มีการบริหารงานตามหลักการแบบประชาธิปไตย ผู้บริหารส่งเสริมความรักสามัคคี และความมีน้ำใจในการทำงานร่วมกัน ผู้บริหารใช้หลักสูตรคุณธรรมเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานศึกษา ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ผลการดำเนินงานกิจกรรมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ อรกานต์ เฟื่องจันทร์ (2556) ได้ทำการวิจัยการบริหารตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล เขตจังหวัด สมุทรปราการ พบว่าการบริหารตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลเขตจังหวัดสมุทรปราการตามความคิดเห็นของผู้บริหารอยู่ในระดับมากที่สุด และตามความคิดเห็นของครูอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบผลการดำเนินงานกิจกรรมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามสถานภาพแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทั้งนี้เนื่องมาจากการศึกษาเป็นปัจจัยในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมการเมืองและวัฒนธรรม ดังนั้น การให้การศึกษแก่ประชาชนของประเทศจึงเป็นการสร้างพลังอำนาจให้แก่บ้านเมืองดังที่ มารศรี ศักดา (2557) ได้ทำการวิจัยบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่าประเทศไทยมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจในระดับสูง ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางสังคมหลายๆ ด้าน ทำให้วิถีชีวิตและค่านิยมของสังคมเปลี่ยนไป พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

ทรงมีพระราชดำรัส “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อชี้แนะแนวทางในการดำเนินชีวิตให้แก่ชาวไทย สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง และยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ เช่นเดียวกับ อภิเดช คำจันทร์ราช (2556) ได้ทำการวิจัยประสิทธิผลการดำเนินงานในสถานศึกษาพอเพียงแก่นำต้นแบบการขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 พบว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นวิถีการดำเนินชีวิตของคน โดยการพึ่งตนเองให้มีความประหยัดพัฒนาตนเองให้มีการเรียนรู้ภูมิปัญญา สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นรู้จักใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างประหยัดและคุ้มค่าและยั่งยืน มีจิตสำนึกที่ดีต่อตนเองและสังคม โดยเฉพาะผู้บริหารและครูผู้สอนควรนำความรู้เศรษฐกิจพอเพียงไปบูรณาการส่งเสริมในสถานศึกษาด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ผลการดำเนินงานกิจกรรมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญสอดคล้องกับ อัฐมา เจียมวิจิตร (2556) ได้ทำการวิจัยสภาพการบริหารจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 พบว่า การเปรียบเทียบสภาพการบริหารจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

3. การเปรียบเทียบผลการดำเนินงานกิจกรรม ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามและประสบการณ์การทำงานโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทั้งนี้เนื่องมาจากการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษา ควรมุ่งเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ปลูกฝัง และเสริมสร้างนิสัยให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักการของปรัชญา ตระหนักในความสำคัญและทักษะพื้นฐานในการปฏิบัติตนและดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนั้น สถานศึกษาควรมีการจัดระบบการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา เพื่อขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาในด้านต่างๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างแท้จริง ดังที่ ตรี เห่งจัน (2556) ได้ทำการวิจัยการจัดการเกษตรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาฟาร์มนายณฤทธิ์ คำศิริ ปราชญ์ชาวบ้าน จังหวัดสกลนคร พบว่า ปัจจุบันเศรษฐกิจทุนนิยมในยุคโลกาภิวัตน์ ส่งผลกระทบต่อรายได้ของเกษตรกรโดยตรงรวมทั้งทรัพยากร

ธรรมชาติซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานของการผลิตทางการเกษตรเกิดความเสื่อมโทรมอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจึงเป็นแนวทางในการรอดพ้นจากภาวะวิกฤติได้ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ผลการดำเนินกิจกรรม ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ สอดคล้องกับ ดวงแดน วงเดือน (2558) พบว่า สภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 28 จำแนกตามประสบการณ์การทำงานโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. สถานศึกษาควรมีระบบการใช้จ่ายเงินงบประมาณที่ได้รับอย่างมีเหตุผลตามความจำเป็นไม่เกินตัว
2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาในเรื่องความประหยัดและความพอเพียง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2557). *ยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา* กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- กิตติมา ปรีดีติลล. (2556). *หลักเศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ : อักษรการพิมพ์.
- จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา. (2557). การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง. *วารสารเศรษฐกิจและสังคม*. 42(6), 4-47.
- ดวงแดน วงเดือน. (2558). *การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 28*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ศรีสะเกษ : มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- มารศรี ศักดา. (2557). *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สุราษฎร์ธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- รติ เห่งจัน. (2556). *การจัดการเกษตรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาฟาร์มนายณฤทธิ์ คำธิศรี ราษฎร์ชาวนบ้าน จังหวัดสกลนคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2557). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ปี พ.ศ. 2555-2559*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- _____. (2557). *การสำรวจขบวนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). *นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความตระหนักให้บุคลากรในการเป็นเจ้าขององค์กรร่วมกัน
4. ควรมีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ในท้องถิ่นเพื่อพัฒนาสถานศึกษา
5. สถานศึกษาควรมีมาตรการในการตรวจสอบการใช้จ่ายให้เป็นไปตามแผนงานทั้งรายจ่ายและรายรับ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินกิจกรรมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน สังกัดเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม
2. ควรศึกษากระบวนการพัฒนาการดำเนินกิจกรรมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม
3. ควรศึกษาปัญหาในการดำเนินกิจกรรมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

- สุนัย เศรษฐบุญสร้าง. (2557). *แนวทางปฏิบัติ 7 ขั้นสู่วิถีเศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- อรกานต์ เพ็งขันธุ์. (2556). *การบริหารตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล เขตจังหวัดสมุทรปราการ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- อภิเดช คำจันทราช. (2556). *ประสิทธิผลการดำเนินงานในสถานศึกษาพอเพียงแก่นำต้นแบบการขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- อัฐมา เจียมวิจิตร. (2556). *สภาพการบริหารจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยนอร์ท กรุงเทพ.

Translated Thai References

- Jiamvijit, A. (2013). *The educational management status based on the principle of Sufficiency Economy Philosophy of schools under the Office of Petchaburi Primary Education Service Area 2* (Unpublished master's independent study). North Bangkok University, Bangkok, Thailand. [in Thai]
- Khumjuntharach, A. (2014). *The operating effectiveness in sufficiency schools: A prototype mainstay of propelling the Philosophy of Sufficiency Economy under the Office of Buriram Primary Education Service Area 4* (Unpublished master's thesis). Buriram Rajabhat University, Buriram, Thailand. [in Thai]
- Ministry of Education. (2014). *Strategy to propel the Philosophy of Sufficiency Economy to educational institutions in Bangkok*. Bangkok : Office of the Permanent Secretary, Ministry of Education. [in Thai]
- Na Ayuthaya, C. I. (2014). Propelling the sufficiency economy. *Economic and Social Journal*, 42(6), 41-47. [in Thai]
- Ngao-jin, R. (2013). *Agricultural management based on the Sufficiency Economy Principle: A case study on the farm of a folk scholar Mr. Narit Khamthisri in Sakon Nakhon province* (Unpublished master's thesis). Sukhothai Thammathirat University, Bangkok, Thailand. [in Thai]
- Office of the Basic Education Commission. (2014). *Policy of the Office of the Basic Education Commission in fiscal year 2015*. Bangkok : Office of the Basic Education Commission. [in Thai]
- Office of the National Economic and Social Development Board. (2014). *National Economic and Social Development Plan No. 11 (2012-2016)*. Bangkok : Office of the National Economic and Social Development Board. [in Thai]
- _____. (2014). *Creating a movement of propelling the sufficiency economy* (2nd ed.). Bangkok : Office of the National Economic and Social Development. [in Thai]
- Phengkhun, O. (2013). *Administration based on the Sufficiency Economy Philosophy in public secondary schools in Samut Prakan province* (Unpublished master's thesis). Dhonburi Rajabhat University, Bangkok, Thailand. [in Thai]
- Preedeedirok, K. (2013). *The principle of sufficiency economy*. Bangkok : Aksara Printing. [in Thai]
- Sakda, M. (2014). *The role of school administrators in promoting the Sufficiency Economy Philosophy at educational opportunity expansion schools under the Office of Surattani Primary Education Service Area 2* (Unpublished master's thesis). Surattani Rajabhat University, Surattani, Thailand. [in Thai]
- Srisa-aad, B. (2013). *Introduction to research* (10th ed.). Bangkok : Suwiriyasan Publisher. [in Thai]
- Seitboonsang, S. (2014). *Seven steps to practice the Sufficiency Economy Philosophy*. Bangkok : Se-Ed. [in Thai]
- Wongduan, D. (2015). *School administration based on the Sufficiency Economy Philosophy in schools under the Office of Secondary Education Service Area 28* (Unpublished master's thesis). Sisaket Rajabhat University, Sisaket, Thailand. [in Thai]